

UTKAST SAKSFRAMLEGG FORSKRIFT

Innstilling:

XXX kommune vedtar i medhold av Forvaltningsloven § 37 å legge forslag til *Forskrift om utslipp av avløpsvann fra mindre avløpsanlegg, Ørland, Indre Fosen, Åfjord og Osen kommuner, Trøndelag* ut på høring og offentlig ettersyn i perioden 01.05.20-30.06.20.

Sakens bakgrunn og innhold:

Nordre Fosen vannområde

EUs rammedirektiv for vann er tatt inn i norsk rett gjennom vannforskriften. Vannforskriften setter forpliktende mål for miljøtilstanden i alt vann og gir føringer for utarbeidelsen av regionale vannforvaltningsplaner.

Landet er inndelt i 10 vannregioner, og disse er igjen inndelt i vannområder. Kommunene på Fosen inngår i vannregion Trøndelag og Nordre Fosen vannområde. Vannområdet er organisert med en politisk styringsgruppe med representanter fra hver av kommunene, samt en prosjektgruppe med representanter fra kommunenes administrasjon.

Kommunene i Nordre Fosen vannområde arbeider i fellesskap med utarbeidelse av forskrift, tiltaksplaner, oppfølgingsplaner og saksbehandlingsrutiner.

Bakgrunn for arbeidet med forskriften

Det er utarbeidet en regional vannforvaltningsplan for vannregion Trøndelag som kommunene skal legge til grunn for sin planlegging. Som forurensningsmyndighet må kommunene overvåke miljøtilstanden i vassdrag og sjø, og om nødvendig iverksette miljøtiltak innenfor eget myndighets- og virksomhetsområde.

God kontroll av avløp sikrer godt drikkevann og god vannkvalitet slik at vi unngår forurensning og spredning av sykdom. Kommunen er forurensningsmyndighet for utslipp av sanitært avløpsvann fra mindre avløpsanlegg etter kapittel 12 i forurensningsforskriften og har dermed plikt til å håndheve det regelverket som gjelder for slike avløpsanlegg, og å forebygge og gjøre tiltak mot forurensning.

Dette innebærer blant annet at kommunen må

- drive kontroll og tilsyn med avløpsanleggene
- ha oversikt over anleggene, deres tilstand og hvilke tillatelser om er gitt
- stille kompetansekrav til de som skal planlegge og bygge avløpsanlegg
- gi tillatelse til utslipp av avløpsvann etter kravene i kapittel 12 i forurensningsforskriften

Dagens situasjon

Forurensningsforskriften deler landet inn i tre soner som er underlagt forskjellig rensekrav; følsomme, mindre følsomme og normale områder. På Fosen er alt sjøareal klassifisert som mindre følsomt område og alt landareal klassifisert som normalt område. I normalområdene avhenger rensekrav av om det er fare for eutrofiering av resipienten eller om det foreligger brukerinteresser, mens man i mindre følsomt områder ikke trenger ta hensyn til dette.

Det er registrert ca. 7000 private avløpsanlegg på Fosen som ikke er knyttet til det kommunale avløpsnett i dag. I henhold til forurensningsforskriften § 12-16 er både avløpsanlegg fra før 2007 hvor det er gitt tillatelse til utslipp og eldre avløpsanlegg hvor det ikke var nødvendig med utslippstillatelse å regne som tillatt. Svært mange av kloakkutslippene fra spredt bebyggelse har dårlig rensing og tilfredsstillende ikke dagens krav til utslipp. Opprydding i private avløpsanlegg er dermed et svært viktig tiltak for å følge opp vannforvaltningsplanen.

For å forenkle arbeidet med oppfølging av eksisterende utslipp og etablering av nye utslipp i tråd med oppdaterte renskrav er det behov for utdyping av regelverket, både for eiere av avløpsanlegg, saksbehandlere og entreprenører.

Forurensningsforskriften § 12-6 gir kommunen hjemmel til å fastsette en lokal forskrift som kan erstatte forurensningsforskriftens §§ 12-7 til 12-13. Dette omfatter blant annet:

- Krav til avløpsnett
- Krav til rensing av utslipp
- Dokumentasjon av rensegrad
- Lokalisering av utslippssted
- Utforming og drift av renseanlegg

I tillegg hjemler forurensningsforskriften § 12-16 at kommunen i forskrift kan bestemme at utslipp etablert før 2007 er ulovlige etter en fastsatt frist.

Innhold ny forskrift

Saksbehandlerne i Fosenkommunene ønsker at den lokale forskriften skal være så informativ som mulig, slik at eiere av avløpsanlegg og entreprenører slipper å lete mange steder for å finne nødvendig informasjon. Den lokale forskriften gjengir derfor også paragrafer i forurensningsforskriften som kommunen ikke har hjemmel til å endre, dette gjelder §§ 1 til 7 og §§ 19 til 21.

Det er gjort følgende lokale tilpasninger:

§ 8. Krav til utslippet:

Det innføres seks soner med ulike renskrav basert på resipientens miljøtilstand og brukerinteresser

§ 9. Krav til avløpsanlegg:

Avfallskvern tillates ikke, og nytt avløp fra WC/dusj i driftsbygning tillates ikke ført til gjødselkjeller

§ 10. Dokumentasjon av rensegrad:

Det stilles krav til dokumentasjon for flere typer renseanlegg

§ 11. Lokalisering av utslippssted:

Det stilles krav til lokalisering basert på resipientens type og brukerinteresser

§ 13. Godkjente renseløsninger:

Godkjente renseløsninger beskrives

§ 14. Krav til planlegging, prosjektering, dokumentasjon og utforming

Krav til anleggets yteevne, kompetanse hos prosjekterende og utførende, dokumentasjon, kartlegging, grunnundersøkelser og prøvetakingspunkt beskrives

§ 15. Krav om avløpsplan

Kommunens mulighet til å kreve avløpsplan beskrives

§ 16. Krav til drift og vedlikehold

Eiers ansvar for drift og vedlikehold, samt krav om drifts- og vedlikeholdsavtale for enkelte anleggstyper og servicebehov beskrives

§ 17. Drifts- og vedlikeholdsavtale

Innhold i avtalen

§ 18. Kontroll av renseeffekt

Prøvetakingsintervall, analyseparametre og analysemetode beskrives.

§ 22. Forholdet til eksisterende utslipp

Kommunen kan i enkeltvedtak bestemme at utslipp etablert før 1. januar 2007 og som det på tidspunkt for etablering ikke måtte innhentes tillatelse for etter det på den tid gjeldende regelverk er ulovlige etter en fastsatt frist. Det settes en frist på 12 for endring av anlegget etter vedtaket om tillatelse.

Forskriften skal beskytte vannressursene i kommunen mot forurensing som kan skade resipient og brukerinteresser, å gi kommunen hjemmel for å kreve nødvendig forbedring av eksisterende utslipp, og sikre likebehandling og forutsigbarhet i saksbehandlingen.

Konsekvenser av ny forskrift

Den lokale forskriften vil gi kommunene et godt verktøy i arbeidet med å gi utslippstillatelser generelt, og i arbeidet med opprydding i spredt avløp spesielt.

Vedtak av forskriften vil også føre til at utslipp etablert før 2007 og som da ikke måtte omsøkes kan gjøres ulovlige gjennom enkeltvedtak. Kommunene har i utgangspunktet hjemmel til å fastsette i forskriften at alle slike utslipp gjøres ulovlige etter en fastsatt frist, men har valgt å isteden gjøre en vurdering av hvilke områder som er mest sårbare og deretter fatte enkeltvedtak som gjelder aktuelle anlegg innen disse områdene.

Utslipp som etter enkeltvedtak blir ulovlige må omsøkes etter nytt regelverk. Dersom anleggene ikke kan godkjennes slik de er i dag vil det måtte prosjekteres og bygges nye anlegg. Dette vil medføre kostnader for eierne av disse anleggene. Det er imidlertid verdt å merke seg at et eier av avløpsanlegg også i dag har plikt til å sørge for at utslippet tilfredsstiller kravene i forurensningsforskriften kap. 12.

Det er adgang til å dispensere fra forskriften når særlige grunner foreligger. I særlige tilfeller kan det også være aktuelt å gi utsatt frist for gjennomføring av tiltaket.

Til støtte for forskriften vil det bli utarbeidet et sonekart som tilgjengeliggjøres elektronisk gjennom kommunes kartløsning, slik at eiere av avløpsanlegg og entreprenører enkelt kan finne ut hvilke krav som gjelder for det enkelte utslipp. Sonekartet vil ikke være gjenstand for høring, men kan oppdateres kontinuerlig på bakgrunn av ny kunnskap.

Denne soneinndelingen bidrar også til at kommunen gjennom en tiltaksplan for spredte avløp kan prioritere oppfølging av utslipp i de mest sårbare områdene i kommunen. Gjeldende tiltaksplan for spredte avløp ble vedtatt i 2017. Det er naturlig at denne oppdateres i tråd med forskriften.

På bakgrunn av tiltaksplanen og gjennomgang av kommunale avløpsanlegg vil det bli utarbeidet en plan for oppfølging og en tilsynsstrategi til bruk i kommunens videre arbeid.

Vurdering:

Fastsettelse av lokal forskrift skjer med bakgrunn i at kommunen ønsker et tydelig hjemmelsgrunnlag for å følge opp utslippsløsninger med utilfredsstillende renseevne, samt å tilpasse regelverket til lokale forhold. Den lokale forskriften bidrar til at kommunen kan gjennomføre sine plikter etter forurensningsforskriften. Det blir også enklere å velge riktig avløpsanlegg for å tilfredsstille krav til utslipp i forhold til resipientenes miljøtilstand.

Samtidig er det naturlig at det gjøres en gjennomgang av behov for utbygging av kommunale avløpsanlegg, slik at det ikke kreves utbedring av spredte avløp i områder hvor tilknytning til kommunalt avløp er nært forestående. På denne måten reduseres også behovet for utbygging av spredte avløp.

For å ivareta åpenhet og medvirkning skal det etter forvaltningsloven § 37 annet ledd gjennomføres høring av forslaget. Hensikten er at de berørte får en mulighet til komme med sine synspunkter.

Oppsummering:

Ved å vedta en ny lokal forskrift som erstatter forurensningsforskriften § 12-7 til § 12-13 får kommunene et godt verktøy i arbeidet med å gi utslippstillatelser generelt, og i arbeidet med opprydding i spredt avløp spesielt. En lokal forskrift sikrer også likebehandling og forutsigbarhet for huseiere i spredt bebyggelse ved krav til etablering av private renseløsninger. Det å sørge for at innbyggernes investeringer i nye/oppgradering av avløpsanlegg betaler seg i form av god rensing, er god samfunnsøkonomi og svært viktig for å ivareta godt vannmiljø i fremtiden.